

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér Egyes szám ára 10 fillér
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közlünk

FEKETE KARÁCSONY.

IRTA: BUZA BARNA.

Karácsony estéjén szegényhez, gazdaghoz csak ellátogat a Jézuska. Egy kis öröm, egy kis meglepetés, egy kis ajándék akad itt is, ott is. Csupa fény, csupa melegség ez az este mindenfelé. Mintha egy nagy, egyetértő, szerető család lenne az egész emberiség. Fájdalom, csak egy estére.

Másnap, harmadnap avval a kérdéssel köszöntik egymást az emberek: mit hozott a Jézuska? Mindenkihez hozott valamit, mindenki szívesen dicsekszik vele, hogy ő se volt egészen árva, egészen elhagyatott a szeretet ünnepén.

Hát a magyar nemzetnek mit hozott vajjon a Jézuska?

Bár inkább semmit se hozott volna. Hozott Dreadnought hajókat, négyet egyszerre. Ki se tudjuk mondani a nevüket, mégis fizetni kell értük. Az osztrák nem bánja, ha a hajók nevét nem tudjuk kimondani, csak az árát tudjuk kifizetni. S mi fizetünk. Már megszoktuk, hogy ha az osztrák kimond egy idegen szót, nekünk mindig fizetni kell. Azt mondja: akcisz — a magyar fizet. Azt mondja: trafik — azt jelenti: magyar fizess. Azt mondja: kataszter — ugy kell érteni: magyar fizess. Azt mondja: Dreadnought — a magyarnak megint fizetni kell. S miután ez a legfurcsább szó, ezért kell legtöbbet fizetni. Hatvan milliót egy darabért. Négy darab: kétszáznegyven millió.

Hát még mit hozott a Jézuska? Hozott a nyakunkra boszniai költséget 180 milliót. Hozott létszámemelést s vele megint sok-sok millió költségemelését. Hozott közös bankot készízetés nélkül. És hozott új adókat: gyufaadó, felemelt örökösödési adó, felemelt petróleumadó, felemelt szeszadó, felemelt szivarárakat, felemelt vasuti személytarifát, felemelt sóárakat.

O, hiszen ezekre vágyott már csak a magyar, ez hiányzott már csak a boldogságához!

És hozta teljes megsemmisülését mindannak, amit kívánt, óhajtott, amire törekedett a nemzet. Nemcsak önálló bank nem lesz, önálló vámterület nem lesz, de nem lesz még az a kis magyar száznyelv se, amit Andrássy követelt, nem lesz még az a szegény készízetés sem, amire Tisza esküt tett, hogy nem enged belőle.

Semmi, épen semmi, egy parányi, egy hajszálnyi, egy lehelletnyi nem teljesedik be a nemzet évtizedes kívánságaiból, törekvéseiből. Még a házi cselédek is kapnak valami ajándékot karácsonykor a gazdáiktól. Csak a magyar nem kap egy gombostűnyit sem az ő bécsi uraitól.

Az a lap, amelyre a magyar nemzetnek jutott előnyöket kellene felírni, egészen üres ijesztően üres. Az, amelyre a magyar nemzet terhei rovdának fel, a kétségbeesésig, az összeroskadásig tele van. Csak adni, adni mindent és nem kapni semmit, ez ma a magyar nemzet sorsa.

A hadsereg egy szót szól: életünk, vérünk az övé. A magyar tanárok, a vármegyei tisztviselők, a legfontosabb magyar érdekek csak fillérekért könyörögnek, nem telik, nem kapnak semmit.

Ez a magyar nemzet idej karácsonya. Elindultunk csillogó reményekkel, szép törekvésekkel s nincs belőlük semmi csak elviselhetetlen terhek, pusztulás, hanyatlás mindenfelé. Avagy mutassanak csak egy vágyunkat, ami teljesült, csak egy törekvésünket, amely sikerült, csak egy jogunkat, amely érvényesült. Semmi sehol semmi. Mutassanak csak egy irányt ahol egy hajszálnyira előre mentünk, ahol valamit elértünk. Tengődés, visszaesés mindenfelé.

Megérdemled ezt a fekete karácsonyt én magyar nemzetem. Te kerested magadnak ezt a keserves sorsot. Jobban esett neked a Khuen pálinkája, mint jogaid védelme, mint a törekvéseid mellett való becsületes kitartás. Ha roskadozol a terhek alatt, ha feljajdulsz az egyre szaporodó adók, az egyre növekvő köztartozások miatt, jusson eszedbe, hogy ezt magad akartad így. Hogy ez a sok átok mindabból a pálinkából fakad, amiért a nyáron eladtad a lelkedet az osztrákoknak. Minden nemzetnek olyan a sorsa, amelyet megérdemel. Amelyik nemzet önmagát, a saját jogait, a saját törekvéseit elhagyja, azt a nemzetet elhagyja az isten is.

Lám, a horvátok mennyivel kisebbek, mennyivel szegényebbek nálunk. S azokat nem tudta pálinkán megvásárolni Khuen. Azok nem adták el neki lelküket, mint te eladtad.

Most türjünk és szenvedjünk. Viseljük a nehéz sorsot, amit magunk idéztünk fel magunkra. Jó lesz ez a szenvedés; tanulni fog belőle a nemzet. Megtanulja, hogy milyen sors vár arra a népre, amely eladja a lelkét az ellenségének. Megtanulja, hogy aki az ördögnek szolgál annak kinnal fizetnek. S ezek a tanulságok megerősítik majd a lelkét minden vesztegetés ellen.

Akkor aztán a magyar nemzetnek is lesz majd vidám, fehér karácsonya.

Kulturház.

A felvilágosodottságnak és haladásnak különböző fokmérői vannak nemzetek és országok szerint. Volt idő, nem is olyan régen, mikor a civilizációt úgy mérték meg, hogy minél több szappant fogyaszt valamely ország, annál előrehaladottabb a művelődés terén. Majd később a betű és írás lett a mérce és a sajtó a fokmérő. Az írás és olvasni tudás általában, a nyomdaipar fellendülése és ezzel kapcsolatban a hírlap és sajtó voltak a mértékek. Jo Szinnyey József batyánk, a Vasárnapi Ujság utóbbi évfolyamaiban — az év végén vagy elején — mikor a hírlapirodalomról évi összeállítást közölt, egy alkalommal sem mulasztotta el bizonyos lelki megnyugvással számokban is kimutatni, hogy hány újsággal szaporodott a hírlapirodalom, — mennyi új lap indult meg egy év folyamán a tóvárosban és vidéken.

Bármilyen hangya szorgalomra való is a jó Szinnyey bácsi statisztikája, úgy vélem, tévedésszámba menne a művelődés egyedül eszközeként a sajtót állapítani meg. Arról pedig tudatosan nem szölok, mennyire naiv hit a szappanfogyasztásból következtetni a civilizáció fejlődésére. Tul vagyunk mindezek. Nem azért, mintha a szabad sajtó már szabadossággá lett és még kevésbé mert állami szubvenciókkal hatalmas szappangyárak keletkeztek nálunk is. Nálunk mondom, mert mi sem természetesebb, hogy a civilizáció felvetődő gondolatokén belül talán magunkról is beszélhetnénk. Aminthogy beszélünk is Tegyük hozzá mindjárt, hogy bizony-bizony mennyi önteltességgel és büszkeséggel. Egészen bele szédülünk. Annaira, hogy azt is elfeledjük, amit a geografia tudomány vonatkozólag megállapított azt nevezetesen, hogy a Balkán

már Bécsen túl keletre kezdődik és azt, hogy a művelt nyugat mesebe illő fantáziával emlékeznek egy néptörzsről, a magyarokról, amelyről annyit jegyzett meg magának hogy ez a néptörzs cigányokból, gulyásokból és kanászokból áll. Már tudniillik ő ilyeneket látott a boulevard - kávéházakban vagy exotikus kiállításokon.

Sajnos, hogy ennek a felfogásnak még most is van némi alapja ahogy nem szüntesztá valóság ez és korántsem megy csufolkodás-számba megemlíteni mindezeket csak azért, hogy a megbotránkozónak legyen min rágódnók.

Hiába vetik mindezek ellenében azokat a kulturtényezőket, melyek irodalom, művészet, színház és annyi más téren, mint tényezők számon vannak tartva; hiába hívatókunk a közművelődés annyi eszközeire, melyeket megvalósítani, vagy legalább is kisajátítani igyekszük főváros és vidék egyaránt hiába kérkedünk új és új intézményekkel, melyekről azt hiszszük, hogy kulturális eredményt érünk el: valóság — sajnos — csak az, hogy a kulturának, a közművelődésnek csak külső es közeli vannak meg nálunk és csak máz, festék az, amely a valóságot eltakarja.

Es én nem akarok messzire menni. Csak a mult hét eseményeiből ragadok ki egyet, csak egyet; azt a tömegnyomort, amely a bünös Babel márványpalotái szomszédságában a Jancsicseréten botránkozathatta meg minden érző ember lelkét és szívet. Közel 300 egyén: férfi, nő, gyermek egyaránt napokon keresztül hajléktalanul tengődött. Nem vizsgálom az okokat, nem keresem a hogyot és miért-et, nem akarok porbe szállani háziurakkal és nem tolom fel magam bíróként, csak annyit kérdek: eltűrhet-e ilyet civilizált állam, civilizált társadalom?

De nem így tesztem fel a kérdést, hanem úgy, amint az köz-

vetlenebbül tolu minden igaz, érző ember elé; szól pedig a kérdés következőképpen: civilizált, művelt e az állam, az a társadalom, ahol ilyen megtörténhetik?

Igaz, nagyon igaz az, hogy fogékonyság és lélek érzés kell a civilizáció eszméjének a betogadására; igaz, nagyon igaz az is, hogy tömegekkel szemben erőre van szükség, amely imponáló, sokszor talán kényszerítő is legyen. De én nem hiszem, nem akarom hinni, hogy ilyen egyszerű, természetes, minden ember lénybe a Teremtés által beoltott érzést, aminőt ezeknek a szerencsétleneknek helyzete, sorsávalthat ki, művelt ember másképpen felgöngyöltesse, mint ahogy az a közvetlenség erejével hat.

Fényes paloták csillogása, zsúfolásig tömött divatkirakatká tehető hallgatóság figyelme és érdeklődése, a tudomány bármennyi haladásának az ismertetése, feltevésszámbamenő találmányok közlése és mindezekről hasábos közlés még nem eszköze a civilizációnak akkor, ha a népréteg lelke, érzése kedély és gondolatvilága nem találja meg a ki elégitót, a szükségeset, amely után eseng, amely a szüksége.

Csak kulturház, festék az, amit így arcunkra kenünk. Máz, festék, amely ha kifejezetten nem is arra szolgál, hogy eltakarja valódi arcunkat, alkalmas mások megtévesztésére távolból. De csak távolból. Mert hangozhatik államtitkári beköszöntőkben erős fogadalom a közművelődés fejlesztéséről; megvalljuk, mi nem a nyilatkozat tartalmában kételkedünk, (bár azt, aki mondta: kiválónak, érdemesnek, talán jogositottnak is tekintjük ily nyilatkozat megtételére), hanem az erőt, a kitartást és a következettséget tartjuk elégtelennek tudva tudván azt, hogy hány bicca beletörtött.

A néprétegek, a nagy néptömeg lelkéhez kell hozzáférközni bizalommal, szeretettel és megértettséggel; a tömegézés első megnyilatkozásait kell meglesni és mint beszélni kezdő gyermeket szótalogva kell először tanítani, hogy általában, igaz, mindannyiunkkal közös érzéseket keltünk föl bennünk. Es csak azután, később ismertetni meg a kultúra, a közművelődés alapvető tényezőivel, mikor a fogalom már képpé alakult és a szónak tartalma megérteni képes. Enélkül, ennek hijján bizony-bizony csak látszat, külsőség lesz minden nagy hanggal fejlődésnek, haladásnak és eredménynek hirdetett dolog máz, festék, mellyel a mi kulturánkat kendőzzük.

—yz.—

A bankügyi törvényjavaslat.

Figyelemmel olvasám át a bankügyben benyújtott törvényjavaslatot. Nem tagadhatom meg a t. pénzügyminisztertől abbéli előmerésemet, hogy a javaslat és indoklása nem közönséges ügyességgel és rendkívüli szorgalommal van kidolgozva, de a magyar közmondás szerint a „jó bornak nem kell cégér” a francia pedig azt mondja „il est grand dans son genre, mais son genre si est pas grand”. Ha maga a javaslat, ha annak lényege jó volna, nem szorulna ily nagy indoklásra, amely nagyon derek a maga nemében, de ez a neve, ez az alapja rossz.

Az indoklás helyenkint kiemeli a javaslat oly rendelkezéseit, amelyek a bankkal szemben „a két államnak”, (tehát a Reichsrabban képviselt tartományoknak és Magyarországnak) javára szólnak, de sehol egy szó sincs Magyarország javára akár a bankkal, akár az osztrák tartományokkal szemben valamely kívánatos intézkedésről természetes, mert a cél, az alap a bankközösség fenntartása, tehát nem is lehet.

Ha már épen minden áron akar bölte valami jót kihámozni, akkor csak azt emelhetjük ki, hogy mégis oly kegyes a közösbank szabádmának meghosszabbítását nem tíz évre vagy még hosszabb időre, csak 1917 év végéig tehát 7 évre javasolni, pedig a mostani képviselőház-

Lesz-e még virradat . . . ?

Lesz-e még virradat, lesz-e még hajnal?
Feleskölsz-e engem perzselő ajkkal?
Letörled könnyeim, ha szemeim sírtek?
Mondd, eljősz-e hozzám, ha várlak, ha [hívlak]?
Vigasztaloz-e engem, ha rám tör a bánat?
Magsajnálz engem, ha epedek utánad?
Adsz-e mit cserébe, ha adom a lelkem,
S szemedbe, ha nézek, megértesz-e engem?

Magam sem tudom.

Magam sem tudom, magam sem értem,
Egyszer egy asszony szemébe néztem,
Azóta szívem csak út imádjá,
Azóta hajl csak futok utáná,
Futok utáná.
Magam sem tudom, magam sem értem,
Miért oly nagy a bűnöm, a vétkeim,
Hogy leslek, várlak, kutatlak folyton;
Holdkóros orsa az én bus sorsom,
Az én bus sorsom. —

Króó József.

A pénz rabjai.

Irta: Hys.

Barna havasfelhők keringnek a levegőben s egyre sötétebb lesz az idő. Lassan kigyulnak az apró ablakok. Ki-ki sietve végzi dolgát, hogy hamarabb bekerülhessen a meleg szobába, bár ott ben is folyik a munka, de az kellemesebb s kényelmes is, mert nem kell vele sietni. A férfiak kosarat, kast fonnak veszőből, vagy seprőt csinálnak cirokból, az asszonyok guzsalat vesz elő s míg perceg a vessző ahogy összeütődik egy a másikhoz, míg perceg az orsó, vigan pereg a nyelv is, különösen az asszonyok nyelve, mert a férfi — nem lassan, megmondva ejt ki minden szót, mintha mindenik különös sullyal bírna. A mely ház férfija távol van Amerikában, az több asszony jön össze s így csoportban fonogatnak. Így jobban megy a munka, mert nem álmosodom el oly hamar.

Galamb Péterné is többet magával fonogat s míg ők sodorják a

fonalat, rágják a selymes kendert, a fehérre sikkalt fenyő asztalnál növények-gyermekek betűzgetik álmos hangon a leckét, fűfüllel azonban oda figyelnek az asszonyok beszédire; érdekesebb is az, amit azok beszélnek, mint az alany, állítvány, községi illetőség s több efféle száraz s unalmas dolog. Később kukkóba kerülnek a könyvek, azokkal a két lurkó is s álmos, le-lecsukódó pillákkal csüggnék a fonóasszonyok ajkán.

Majd rászól az idősebbre anyja: — Ugyan Jancsikám keresd elő az apád utolsó levelét s olvasd fel nekünk.

A fiu egy-kettőre az asztalon terem, a gerendára nyul s levez onnan egy F. Missler jegyű levéltáskát, abból kihüvelyez egy össze-vissza maszatolt s gyűrött levelet. Hja nem először van az kézbe, tudja is Jancsi csaknem betéve s miközben olvassa az egyszerű szavakat, egymás után úgy, ahogy következnek, az orsóկ lassabban peregnék, olyik egészen megszűnik s mint egy ünnepnap szentbeszédet, halgatja az asszony-

nép a levelet. Egy-egy sóhaj, egy-egy áldás szakad fel olykor egyik-másik kebleből . . .

Kint ezalatt nekikeseredik az idő. Hull a hó, mintha öntenék, közben a szél is beleszól s meg-megrázza a rozoga ablakokat. Egy-egy kutya dugja ki olykor fejét vackából, belevonit a néma, szeles éjbe s ha a választ megkapta ismét behuzódik.

De hallga . . . Mintha járna valaki az udvaron . . . Léptei alatt ropog a frissen esett hó s ki lehet venni, hogy az ajtó felé közeleg . . . Már nyílik is az ajtó s abban egy hóval borított feketekabátos ember jelenik meg, váln jókora nagyságu bóröndöt cipelve. Arca megnyult, sovány s különös pir egy rajta; nem minót a hideg szokott kicsalni. Bajszáról cseppekben hull alá az olvadó jég; ahogy beheli a meleg, páratelt levegot, heves köhögés fogja elő.

— „Gud báji” asszonyok, hogy vagytok? — nyögi kis idő mulva, miközben mosolyogni próbál, mi némileg sikerül is.

— Ah Jézus-Mária! — sikít fe-

A sátoraljaujhelyi izraelita anyahitközség furdóháza 1911. évi február 1-től **kezelésre átvehető**

Érdeklődők sziveskedjenek bővebb felvilágosítás végett

január 7-ig a hitközség titkári hivatalához fordulni.

zal talán örök időkre is megszavazhatta volna, a főrendek pedig nem azt szokták akadályoztatni ami Bécsben kedves.

Epen azért, hogy a javaslattal már alapjában és céljában nem értünk egyet s azzal homlokegyenest ellenkező álláspontot vagyunk, nem vesszük magunknak azt a fáradságot, hogy a bank alapszabályai hatályon kívül helyeztet, módosított, ujjakkal pótoltt cikkeit tüzetesen tanulmányozzuk és bírálgassuk s így a javaslatnak csak némely feltűnőbb intézkedésére teszünk némi megjegyzést.

Feltűnő a készfizetések felvételére vonatkozó II. fejezet. Általános elv minden jegybank az általa kibocsájtott bankjegyeket, ha e végett bemutatattanak tartozik azonnal (24 óra alatt) szabadalma elvesztének terhe alatt vert ércpénzzel beváltani és ez a közös osztrák-magyar bank alapszabályai 83 cikkében világosan ki van mondva. Vannak azonban esetek a melyekben a bank fennállása veszélyeztetnék, vagy épen lehetlenné tétetnék, ha e szabály illetőleg e sanctióját szigoruan vennék. Röviden szerencsétlen háboru vagy hirtelen támadt politikai zavarok — mint 1848-ban láttuk — oly állapotot idézhetnek elő, amelyben a törvényhozó hatalom abszolút monarchiában a korlátlan hatalmu államú kénytelen az érintett szabály hatályát felfüggeszteni. Így van ez nálunk is — jelenleg — ho'ott annak oka rég megszünt és a bankot semmi veszély nem fenyegetné ha az a kivételes felfüggesztés meg is szüntetnék és a szabály hatalya a készfizetés felvételre elrendetnék. A mi részünkről évek óta hangzatosabb ebbeli kívánásunkat osztrák részről miért ellenzik (őszintén be vallom tudatlanságomat) nem tudom, a banknak világos, hogy kényelmes a jeleu helyzet.

A javaslat azt mondja, hogy ha a bankjavaslatba hozza a 83 ik cikk felfüggesztésének megzintetését, a magyar kormány köteles az osztrák kormánnyal eziránt haladéktalanul tárgyalásba bocsájtani. Tehát a javaslat a bank tetszésére akarja bízni, mikor akarja a mostani kényelmes helyzetét megszüntetni és szigorubb kötelezettséget felvenni. Rísum tenatis amici! Ez hasonlítana olyan intézkedéshez, amelyvel a feltételes szabad-ágra bocsájtott fe gyencé bizatnék meg azzal, hogy ő

hozza javaslatba szabadságának megszüntetését.

Ez a javaslat a dualizmusnak, a kettős kormánynak tulajdonítható, mert nyilván nem akarta az osztrák kormány elvállalni a kötelezettséget, hogy a magyar kormány felhívására köteles legyen a készfizetések iránt tárgyalásba bocsájtani: tehát inkább mind a két kormány lemondott az ebbeli kezdeményezésről s a banknak adta által, holott világos, hogy a dolog természetee szerint a bankot kellene kötelezni, hogy ez iránt a kormány kívánatára azonnal tárgyalásba bocsájtkozzék.

De ne fáraszkunk szemünket, ne koptassuk tollunkat a javaslat részleteivel. Elvetendő az egész általában még csak a részletes tárgyalás alapjául sem fogadható el; mert alapjában ros. Elég csak az indoklás bevezető sorait olvasnunk: „Az indoklás szerint ösmeretes a kormánynak az az állásfoglalása, hogy a jegybank kérdése kizárólag a gazdasági előszerűség szempontjából oldandó meg“. Elég! nem szükséges az indoklásból tovább egy szót sem olvasnunk. A miniszter tehát kizár a kérdésből minden magasabb tekintet, — nem lebeg szemei előtt se közjogi, so politikai, se nemzeti tekintet; csak az anyagi — a gazdasági, de jegyezzük meg, nem mondja, nem is mondhatja hogy nemzetgazdasági, és ez irányban nem azt fejti ki az indoklásban, hogy a közös bank Magyarországának, de hogy a két államnak tesz jó szolgálatot.

Minden kérdésnél főként a politikai, közjogi tekintetnek kell irányadónak lennie, különben csak kicsinyeskedünk, — hazánk önállósága, valódi államisága legyen legfőbb iránytűnk; hiszen politikai ellenfeleink is minduntalan emlegetik „az egységes magyar állam“ kiépítését, csakhogy mindenkor az ellenkezőn dolgoznak. — hát ugyan hogy lesz hazánk állam, ha saját hadserege, saját nemzet-gazdasága, saját pénzügye nincsen? Es miként lehet saját pénzügye, ha saját jegybankja nincsen? Ugyan van é még egy állam a civilizált világ összes országai közt, a mely es k a szemszéd állam bankjától függ? Szinte hallom, hogy azt mondják erre „nem a szomszéd államé de közös, tehát a miénk is“. Ugyan ugyé? Igaz, hogy nekünk is van benne egy-két száz milliónk aranyban és ezüstben, de azokkal a

mert nagyon átfázott, halld mennyire köhög. No csak rajta, szaporán! Hej, ha én lennék a te helyedben . . .

Szavait nincs ideje befejezni, mert Péter üdvözlí:

— Maga az szomszédasszony?

— Bizony én vagyok Péter lelkem, ugy-e, hogy kissé megvénültem.

— No nem mondhatnám, sőt jobban néz ki.

— Hát az én öregemet nem lát-tad valahal?

— Nagy ország az, se vége, se hossza s annyi ember él ott, min csillag az égen; hogy akadna egymásra a falubéli? Ó egész más államban dolgozik, nagy volt közünk a távolság. Nem készül még haza?

— De, a nyári munkákra haza jön.

— Küldött-e valamit?

— Az utat s annyit, hogy kevéske adóságunkat kifizethessem.

— Hiszen ha igyekvő az ember, küldhet, de agyonra is dolgozza magát. Nem adják ott sem ingyen a pénzt, sőt még jobban megdolgoztatják érte az embert, mint itt, de mit tegyen a szegény ember, ha már kint van?

a milliókkal nem mi rendelkezünk — hát a miénk??

Nem! t. olvasóink — ne hagyják magokat félre vezetetni. A bankkérdés megoldásába nem nyugodhatunk meg másképen, mint hogy a mostani közösbank érekészletének minket el tő része nekünk kiadassék és mi saját önálló magyar nemzeti jegybankot létesítsünk.

A benyujtott javaslat egyenes megtagadása — negatiója — államiságunknak törvényenyé válnia nem szabad tehát: az ellenzéknek nem csak joga, de feladata, sőt kötelessége azt minden áron megakadályoztatnia — ha másképen nem lehet — hát obstrukcióval is, a mit ugyan minden törvényesen, igazságosan választott képviselőházi többség ellen alkalmazni bűnnek vagy jogalább is csak rendkívüli esetben alkalmazhatónak tartunk, de ilyen idegen ország fegyveres erejének támogatóval erőszakosan összeszerzett többség ellenében teljesen jogosultnak, sőt ilyen javaslat ellenében hazafias kötelességnek.

Matolai Etele.

A komédiának vége.

Van már végre polgármesterünk.

Csütörtökön délután végre állandó polgármesterre tettünk szert Farkas Andor eddigi árvaszéki úlnak, h. polgármester személyében. A hosszú évek óta tartó polgármesterválságunk vége, de vége annak a már országos botránnyá vált csuf játéknak is, amelyet a főispán ur és hívei űztek a polgármesteri állás körül. Nehéz, kemény harcok előzték meg ezt a választást, míg most eljutottunk ahhoz a ponthoz, amikor kiragadhatjuk a város adminisztrációját a mai züllött állapotából és alapját vethetjük egy nyugodt, biztos jövőre.

A jég megtört, most már csak a képviselőtestületen múlik, hogy helyreáll-e a város tanácsstermében a béke és kezdetét veheti-e csupán a közérdeket s olgató eredmény

Boris ez alatt asztalt terített, kenyeret, sőt, szelet szalonát tett a házi szőttes virágos terítőre, majd fordult egyet s futott ki a havas éjszakába. Síhöz egy kis melegítőrt; csak úgy hajadontón, a fe sőszoknyát kapva a fejére, hogy a szél haját össze ne kuszálja. Itt van Péter, az ő szeretett ura s ez öröm érzése feledtet vele havat, hideget, szelet. Egy-kettőre megfutja az utat, telt s piros arccal, ragyogó tekintéttel noszogtatja urat:

— Igyál hát Péter, jól fog esni.

S Péter iszik . . .

A falu végkép elcsöndesül, kialszik az ablakok fénye, csak Galamb Péterék ablaka marad világos.

— Sok beszédjök van egymással, jegyzi meg a bakter, amint elhalad ablakok alatt s megfújja tülkét, hogy kissé melegiasza őket.

Pedig mennyire csalódott. Péter ott fetreg égő láztól gyötörve ágyan, míg felesége tehetetlenül, tört szívvel halkán zokogva nézi.

Világos előtte minden. Többen voltak már a faluban, kik kimenne, magokkal hozták e kört. Tudja, mi ez

nyes munkálkodás és a polgármesteren fog mulni, hogy a város adminisztrációját kiemelkedik-e a mai züllött állapotából. A képviselőtestület már számtalanszor adta tanujelét, hogy nála a közérdek az utolsó, a polgármester pedig új ember, aki csak ezután tehet bizonyosgot amellet, hogy állását a kellő komolysággal, erőlyel, hozzáértéssel képes ellátni.

Es ni mindezek dacára bizva tekintünk a jövő elé. A mult oly sok tapasztalattal szolgált, hogy a jövőre nézve épen eleget okulhattunk. Az évek óta tartó ideiglenes állapot olyannyira aláülyesztette a várost, ugyannyira megakasztott minden fejlődést, hogy okvetlenül neki kell látni a képviselőtestületnek — ha csak végleg ki nem veszett belőlük a köz iránti minden érdeklődés — a komoly céltudatos, minden melléktekinet nélkül csupán a város érdekét szolgáló munkához. De tanulhattunk a multakon az új polgármester is. Tapasztalhatta, hogy mennyire eredménytelen a képviselőtestület minden komoly akciója, ha a városi adminisztráció züllött, ha tisztviselők nagy része nem képes kötelességeinek eleget tenni.

A multnak ebben a sok szomorú tapasztalataiban bizunk mi, amikor hisszük, hogy vége szakad az eddigi nyomorúságos, züllött állapotnak és ezután a képviselőtestület és polgármester együttes válvett munkával fognak igyekezni kiragadni a várost az eddigi állapotából és utját alapozni egy szebb, egy boldogabb, egy a fejlődésre alkalmas jövőnek.

A polgármester-válságról a következőkben számolunk be részletesen:

Választás előtt.

Nagy érdeklődés nyilvánult meg a polgármester-válságról a képviselőtestületi tagok körében. Mint egy 70 en jöhettek össze, hogy állandó vezetőket válasszanak a város számára. Dókus Gyula alispán fél 4 rakor nyitotta meg a polgármester-válsát közgyűlést, szívesen üdvözölve a megjelent képviselőtestületi tagokat. Mindenekelőtt a választáshoz szükséges bizalmi férfiak

Ez a halál. E gondolatra valami belső erő szivét úgy összeszorítja, hogy csaknem alétlan esik össze, de Péter szőlítja:

— Tudam, hogy így vagyok. Soknak mondja az orvos oda át, hogy változtassanak levegőt s ez mindannyiszor halált jelent . . . A munka megdől . . . Értetek dolgoztam . . . Isten meg is segített, rendbe hoztam mindent . . . Most már gond nélkül élhetek . . . Szeretnék veletek maradni, de ha Isten úgy látja jónak, hogy itt hagyjalak titeket, legyen meg az ő szent akaratja . . .

Erős köhögési roham szakítá meg beszédét.

— Csak ez a köhögés megszűnne azonnal magamhoz jönnék . . . Ez öl meg . . . A bánya . . .

Az asszony nem szól. Szívét mintha késsel vagdálnák, oly fájdalmat érez zokogása mind erősebbé válik.

— No, Boris, hát ne sirj, boldokat beszél, karácsonyra jobban leszek, meglásd . . .

S jobban is lett . . . A feltámadást hirdető első harangszó az ő elköltözését is jelentette egyszersmit . . .

NÉVJEGYEK

A LEGSZEBB KIVITELBEN KÉSZÜLNEK

LANDESMANN MIKSA ÉS TARSA

== KÖNYVNVOMDÁJÁBAN SÁTORALJAUJHELY. ==

kormányparancsra igazodó mungók-nak.

Nosza siettek is az időszaki kurucok vissza a mungó táborba. S megessett az országra szóló szügyen, hogy az a Zemplénum megye, amely „kuruc” korában annyiszor követelte felírtilag a magyar vezényszót, önálló vámterületet, önálló bankot, alázzal behódolt az előtt a kormány előtt, amelyet mindezeknek erőszakos letörésére küldtek ki Bécsből.

Szóval ez a rövid életű kurucok-dása Zemplénum megyének nem volt komoly dolog. Csak olyan kis epizód, intermezzo, olyan átmeneti fellobbanás volt, amit a t. bizottsági tábor urak pusztán az Andrassy Gyula kedvéért rendeztek. Szinte csudáljuk, hogy az a márványtábla ott a nagyteremben kacajra nem fakad azon, hogy ő rajta Zemplénum megye „kuruc” dicsőségét akarták megörökíteni.

Igazi, komoly ellenzék, függetlenségi elem, mindig csak csekély töredék volt a megyegyűlésen. Emlékszünk, egyszer 7, más alkalommal 49 függetlenségi szavazat volt. Ennél több nem volt még soha. Most pedig 65 függetlenségi szavazatot adtak le, 144 kormánypárti szavazattal szemben. Ami azt mutatja, hogy a megyebizottság 1 harmadrésze függetlenségi párti. Bárna mondhatjuk, hogy ebben a labancvármegyében még soha se volt ilyen erős a függetlenségi párt s evel az eredményel nagyon meg vagyunk elégedve. Mi magunk csak a szavazatok negyedrésze számítottunk, különösen mikor láttuk a nagy mungó felhajtást, a Bálint Jánosok, Schweigerek és Teitelbaumok impozáns felvonulását.

Azt természetesen jól tudtuk, hogy többségünk nem lesz, csak az erők arányát akartuk tisztázni s a kiderült aránnyal nagyon meg vagyunk elégedve.

A főispán részéről most azt emlegetik, hogy ők bent akarták hagyni a bizottságokban a függetlenségeket,

és mivel a szerencse sorozatos formában jelenik meg, nemcsak a egy gazdag özvegy szívet és vele egy-egy vagyonát is elnyerte. Így tekintet ilyes polgárrá nőtte ki magát.

Am az iskolai emlékek szívébe vésődtek és a 10 éves evfordulón is is megjelent. Elegánsan, nyugodt telpésszel. Társai legálább is azt hittek, hogy valamelyik megye szakfelügyelője lett.

Nagy volt tehát az elképédes, a mikor az igazság bajnoká speeditóri mivoltával hozakodott elő. Orrintorgatás, mástelül részvét. Csak akkor imponált kisse mikor a bankett tolyamán 2-3 szó kiseretében 2000 koronás alapítványt tett tanító árva javára. De még abban is nőtt kisse tekintélye, amikor megmondta, hogy ő jelenleg tartozkodo városában a községi iskolásek enőke. Fel is hívta egyházi bajtársait, hogy az ép megüresedett tanító állásra pályázzanak.

Heves ostrom lett ezen kijelen tésre a válasz. Az igazság bajnoká azonban az igazsághoz ragaszkodott amire az élet tanította meg s így szolt a társaihoz.

„Ezen állás elnyeréséhez szükséges, hogy a kitüno oklevelen kívül a jelölt az iskolásek előtt próbatanítást tartson”. Ezt ő indítványozta az iskoláseknek.

Es a pályatévészett extanító most már Isten igazában imponált az egybegyűit tanító urak előtt.

Kertész Ödön.

s csak azért hagyták ki, mert a függetlenségek ezt a lojalitást nem méltányolva külön lisztát csináltak.

Mi azt hisszük, hogy a függetlenségek nem kérnek abból a dicsőségéből, hogy mungó urékkal együtt üljenek a bizottságokban. Csak uralkodjanak ők egyedül, legyen övek az ország és a hatalom. Ugy se tart sokáig.

A zsák meglelte a foltját.

A megyebizottság többsége tehát méltónak bizonyult dicsőségesen uralkodó főispánunkhoz, kukuricafalvi Mecner Gyula urhoz. Hát csak örüljenek egymásnak. Összepakozolnak.

Minden vármegyének olyan főispánja van, amilyet megérdemel. Lám, Marostorda nem türte a megszügyenítést, s el is érte, hogy elvitték a nyakáról Erösdyt. A Zempléniék többségének tetszik Mecner, hát hadd maradjon.

Utóvégre ha Zemplénum megye urainak tetszik az az állapot, hogy olyan főispán legyen, akinek havonkint nyilvánosan a szemébe vágják, hogy sikkasztó tisztviselőt hivatali szabálytalanság árán tartott meg állásában, hogy az inségeseknek küldött állami segélyt magának vette el, hogy a saját maga által hivatalosan méltatlannak kimondott tisztviselőt vezető állásába vissza akarja hozni, hogy az ellene felhozott vádak ellen valótlannak bizonyult tényállításokkal védekezett s aki mindezek miatt nagy hangon jelenti be a sajtóper megindítását, de azt tényleg megindítani nem meri, — ha ez a helyzet tetszik nagy multu vármegyének urainak, ha nekik izlésük szerint van az, hogy az Andrassyak, Vayak, Hadikok főispáni székében ilyen vádakkal terhelt s ilyenek miatt sajtóper indítani nem merő ember üljön, — hát csak éveztek tovább ezt az illatos állapotot.

A mi szempontunkból, a függetlenségi párt szempontjából, csak előnyös ez a helyzet, mert igen sok jóízű embert ártal a mi táborunkba. Például meg vagyunk gyözdöve, hogy a mostani szavazásnál is a függetlenségi szavazatok szokatlan nagy számát nagy részben a főispán ur közismert nagy népszerűségének köszönhetjük.

Csak maradjon hát főispán ur a helyén sokáig, a függetlenségi párt pedig az elért szép sikertől buzdítva kezdje a rendszeres megyei szervezkedést.

Hogy megy a nemzeti munka?

— Semmit se csinálnak. —

Egy pár dolgot bemutatunk annak feltüntetésére, hogy milyen bőségesen árasztja a nemzeti munka kormánya a nemzetre jótéteményeit.

I.

Nagy hühéval szavaztatta meg a főispán ur november 7-én a szülő segély kölcsön vármegyei jótállását. Hirdette, hogy már meg van szavazva 600,000 korona. Nagy jótevőnk, Kazy Józesz eszközlötte ki. Alig várja a kormány, hogy leki. dhesse, sietni akar a pénz kiosztására, hogy a szülősgazdák már abból végeztessek a fedést.

Aztán a Zemplén jelentette

valamikor november végén retentó nagy ciceró betükkel, hogy a jövő héten a jótékony Kazy Ujhelybe jön s a kölcsönt sajátkezüleg fogja kiosztani. Hogy is mertünk volna a derék felhivatalos igazmondásában kételkedni? Akár mindgyárt előleget adtunk volna arra a kölcsönre. Már látuk is lelki szemekkel, amit a jótékony Kazy ott áll egy nagy asztal előtt s mint a pap az urvacsoráját, mosolyogva osztja a pénzt a hálálkodó szülősgazdáknak.

Azonban mit tesz Isten? Elmult a jövő hét, elmult a második jövő hét, a harmadik jövő hét s a jótékony Kazy nem jött. A pénz se jött. A szölöket is rég befedték, maholnap már ki is nyitják. Deputáció is járt már Pesten a pénzért. S a pénz még se jön. Se Kazy, se pénz. Se pénz, se posztó.

Főispán ur, főispán ur, hát hozzák már azt a pénzt! Vagy azt is eldreadnoughtozták?

II.

Most csak 150 koronát fognak adni holdankint. (Ha fognak!) De jövőre még 400 koronát adnak minden holdra. Így volt megígérve. Így biztatta a szölösgazdákat a jótékony Kazy és a jótékony főispán.

Várja is epedve ezeket a 400 koronákat minden szölösgazda. De hiába várja. A 150 korona még csak lejön (ha lejön), de a 400 koronáról szó se lehet. Így közölték ezt már a benientesekkel, kijelentvén, hogy a 400 koronás segélyt szóba se hozzák a kormány előtt mert az teljesen kihivhetetlen. Nincs pénz.

A hegyaljai bortermezők segítségére nincs pénze a kormánynak. Kell hadihajókra.

III.

Nagy hangon megígérte Mecner főispán ur, hogy ismert óriási befolyásával ki fogja eszközölni a kormánynál az agrárkölcsönök rendezését, még pedig úgy hogy a törlesztési határidőt kitolják 25 évre s a kamatokat elengedik, vagyis tisztán a tókéat fog kelleni 25 év alatt kamatmentesen megfizetni. Ez persze rendkívül nagy előny lenne, sok agrárkölcsönös szölösgazdát megmentene a pusztulástól.

Mecner főispán ur indítványozta, hogy így kérje a Hegyalja a rendezést, s megígérte hogy ezt a kormánynál keresztülviszi. — Szavaztak is már ezért neki vagy tiszzer köszönet mindenféle gyűléseken, úgy, hogy alig gyözte a sok hálálkodást zsebrerakni.

Most aztán jelentik Pestről, hogy a pénzügyminiszter már a 25 évre való kitolásba beleegyezett, csak a kamatmentességbe nem akar beleegyezni, ez nem is igen fog sikerülni.

No hát ez igazán szép rendezés lesz. Akár a készfizeset rendezése. Hiszen nekünk nem a kitolás kell, de a kamatmentesség. E nélkül a kitolás nélkül nem hogy használna, de árt. Mert mit jelent az, hogy 15 év helyett 25 év alatt kell a kölcsönt törleszteni? Azt, hogy évenként 1/3 rész-

szel kisebb lesz a törlesztés. Vagyis 3%, hanem csak 2%. Es így 10% helyett 9%-ot kell kamatostul együtt évenként fizetni. Az pedig nyilvánvaló, hogy inkább fizetek 15 évig 10% et, mint 25 évig 9% et.

Ez a harmadik boldogság, amivel eláraszt minket a nemzeti munka kormánya.

IV.

Az ujhelyi hegyközség ezelőtt nem kapott államsegélyt. 1908 ban az akkori képviselő kieszközölt a földművelési miniszteről 1500 korona államsegélyt. Ezt a miniszter szintén a képviselő közbenjárására 1909-ben 1800 koronára emelte fel. (Igaz, nem a főispán útján küldte a hegyközségnek, mert Mecner főispán urnak nagyon rossz renoimmja volt Darányi előtt.)

Az idén már nem holmszürke fiskális az ujhelyi képviselő, hanem maga a földművelési államtitkár. S az idén még eddig az ujhelyi hegyközség egy fillér államsegélyt nem kapott.

Igy ontja áldásait a munkapárti korszak a mi szegény városunkra.

V.

Ujhely város 1909-ben állította a városi borpincészetet. Ezer akadály dacára is igen szépen fejlődik s máris jelentékeny szolgálatakat tett a tokaji bor népszerűsítése körül.

1909-ben az akkori képviselő — egy szürke fiskális — közbenjárására adott erre a vállalatra a földművelési miniszter 10,000 korona kamatmentes kölcsönt s 6000 korona államsegélyt. Egyuttal szóbelileg megígérte a képviselőnek, hogy ezt az államsegélyt minden évben kiadja, míg a vállalat meg nem erősödik.

Jött azonban a dicső munkapárti kormányzat. A város a munkapárti kormánytól is megkérte 1910. évre a 6000 korona államsegélyt. Remélte, hogy megkapja, mert most nem szürke fiskális a képviselője, hanem maga a földművelési államtitkár.

Dehogy kapta meg! Mai napig nem kapta meg.

Kell a pénz a választási költségekre.

VI.

A tolcsvai hegyközség is kapott 1908 ban is, 1909-ben is 1500 korona államsegélyt.

1910-re is kérte a dicső munkapárti miniszteriumtól. Visszajött a kérvénye, hogy fedezet hiányában nem ad egy fillért se.

Persze, mikor a közös hadügyminiszter kér katonai parádékra százmilliókat, azt nem utasítják el a munkapárti miniszter urak „fedezet hiányában”!

VII.

Ime, egy pár részlet a munkapárti áldásos tevékenységéből. A polgári fiuiskoláról s egyebekről majd ezután írunk.

Itt hát megmutattuk, hogy mit kaptunk eddig a most már nem csak Grösz Dezső, hanem Mecner Gyula ur által is annyira megvetett koalíciós kormánytól s mit nem kapunk most az imádott,

dicső, pálinkában született munkapárti kormánytól. Felállíthatja bárki a mérleget..

Ezzel szemben mutassanak csak egyetlen előnyt, egyetlen kedvezést, egyetlen segítséget, amit az immár egy esztendő munka-párti uralom alatt a munkapárti főispán az államtitkár-képviselő közbenjárásával kapott Ujhely. Bizony nem kapott semmit. Abszolút semmit!

De azért most van a nemzeti munka boldogító, áldásos korszaka. Lelkesedjünk tehát s imádjuk Meczner Gyulát és Grósz Dezsőt, a nemzeti munka pártjának zemplénvármegye két főszlopát!

(Ennek a rovatnak folytatása következik. Még sok minden van amit a koalíciós kormány megadott nekünk, a nemzeti munka kormányja pedig elvett tőlünk. Majd sorra vesszük, Hadd lássa mindenki, milyen áldást hozott ránk a nemzeti munka pálinkás győzelmé!)

A virilisek

1911. évre egybe-
állított névjegyzéke.

A város legutóbbi rendes közgyűlésén fogadta el a képviselőtestület virilis tagjainak 1911. évre összeállított névjegyzékét. Mi alkalmat kívánunk adni a város polgárságának arra, hogy megtudja kiket tett be a névjegyzékbe az összeíró választmány, de meg alkalmat akarunk adni arra is, hogy egyesek esetleges jogos igényeiket felelősség útján érvényesíthessék, az alábbiakban közöljük a hivatalosan összeállított és a képviselőtestület által elfogadott névsort, megjelölve azt az adóösszeget is, amelynek alapján a névjegyzékbe felvették:

Rendes tagok. Hreg Windischgraetz Lajos 6084-61, úzv. Gróf Wallis Gyuláné 5938-85, Dr. Grosz Dezső 3770-20, Dr. Haas Bertalan 3687-22, Juhász Jenő 2739-92, Dr. Hornyai Béla 2335-72, Klein Izidor 2206-34, Dr. Legeza János 2127-54, Dókus Ernő 2100-52, Bessenyei István 2097-28, Hönsch Dezső 1657-36, Róth Bernát 1773-89, Dr. Kovács Elek 1769-22, Kincsesy Péter 1765-16, úzv. Rosenberg Sámuelné 1754-06, Markovics Miksa 1754-42, Gróf Hoyos Sándor 1826-35, úzv. Kellner Józsefné 1721-20, Löwy Adolf 1699-71, Haas Adolf 1599-50, Dókus László 1578-79, Dr. Chudovszky Mór 1504-50, Haas Fülöp 1536-47, Davidovics Adolf 1464-91, Keresztesi Lajos 1438-30, Képes Gyula 1376-76, Dr. Ligeti József 1373-18, Id. Meczner Gyula 1366-88, Dr. Kellner Soma 1346-30, Dr. Róth József 1337-28, Dr. Lichtenstein Jenő 1331-14, Saujhelyi takarékpénztár 1208-68, Rose József 1207-23, Dr. Isépy Tamás, 1187-84, Dr. Róth Hugó 1185-28, Grünbaum Simon 1175-12, Reichard Salamon 1067-90, Kun Frigyes 1024-08, Widder Gyula 1023-79, Kroo Gyula 1018-23, Dr. Szepessy Arnd 1013-80, Róth József 982-73, úzv. Kun Sománé 977-41, úzv. Wilhelm Henrikné 951-20, Reichard Gyula 918-52, Székely Elek 916-22, Deutsch Adolf 902-44, Dr. Rosenthal Sándor 885-90, Ambrózy Nándor 873-80, Dr. Nyomárkay Ödön 166-68, Polgári takarékpénztár 859-21, Mattyasovszky Kálmán 857-04, Székely János 849-24, Isépy István 848-12, Friedrich Mór 834-34, Grünberger Abraham 816-28, Dr. Székely Albert 801-12, Gortvay

Aladár 798-29, Haas Mór 790-21 filér adóalappal.

Pottagok: Népbank 788-77, Id. Bánóczy Kálmán 784-11, Ligeti Bertalan 778-08, Dr. Schwarz Ernő 767-36, Krausz Lipót 760-95, Markovics József 759-70. Központi tak. pénztár 739-59, Ehlert Gyula 732-20, Róth Mór 724-34, Landesman Miksa 721-50, Dr. Fried Soma 718-80, Schwarz Herman 716-40, Herczeg Lipót 706-62, Réz Gyula 700-26, Langermann Károly 669-16, Szőlősi Artur 659-58 filér adóalappal.

Apróságok

a vármegye legutóbbi
közgyűléséről.

A nyomda.

Nem tudjuk, volt-e már rá példa az országban arra, hogy a főispáni hivatalos helyiségekben nyomdát rendeztek be, de hát ami másutt meg nem történhetik, az nálunk okvetlenül megis. Nincs a világon olyan lehetetlennek látszó dolog, amit Meczner Gyula ur meg ne csináljon és ami a jó munkók szemében természetesnek ne lássék. Így történhetett meg, hogy a vármegyei közgyűlés ideje alatt nyomdát rendeztek be a főispáni szobákban. Az oka pedig erendkívüli eseménynek egy titkoszavazást kéri iv volt. A főispáni gárda ugyanis nem volt elkészülve arra, hogy az ellenzék az igazoló és bírói választmányokra is kér titkos szavazást és mikor mégis megkérték -nyomban berendezték a nyomdát a főispáni szobákban. Egy hegygrafot állítottak be és elkezdtek gyártani a szavazócardukat. Nyomdászlegények Bessenyei Zénó dr. ifj. Meczner Béla dr. és György Kálmán állattenyésztési felügyelő voltak. Ingujra vetkőző gyártották a szavazólapokat és csak úgy folyt a verjétek a homlokukról, amíg teljes erővel munkálkodtak a főispáni gárda győzelmé érdekében. — Mi pedig készséggel konstatáljuk, hogy eredményesen munkálkodtak, mert a szavazásra berendelt letáriak gyönyörűségen leszávaztak a főispáni hivatalos nyomdából kikerült friss szavazólapokkal és sikerült jelöltjeiket győzelemre segíteni.

A korcsma.

De a nyomdán kívül volt még egy specialitása is a közgyűlésnek. Korcsmát rendeztek be a közgyűlési teremben, az alispáni és főispáni kistermekben. Meczner Gyula főispán volt a korcsmáros, a familia fiatalabb tagjai, György Kálmán és Koncz Endre voltak a pincérek. Az étlap meglehetősen gazdag volt. Felszolgáltak kitűnő illatos pörköltöt, jófajta kolbászt, virslit, hassét, pogácsákat, sört és bort. Minden asztal meg volt rakva étellel, de kiváltképpen itallal és a gárdához tartozók mohó étvágygal fogyasztottak el minden felszolgált ételt és italt, sőt akadtak olyanok is akik valóságos csatát vívtak, csakhogy minél hamarabb juthassak a virslis tálhoz.

És mi, akik azért voltunk ott, hogy szmot adjunk a nyilvánosságának a meggyűlésen történekről, szomorúan néztük a versenyevést és ivást. Hol a boros flaskák néztünk, hol meg a gyűlés terem falán függő Kossuth-képre esett tekintetünk. Es isten bizony kicsordult a könny a szemünkből ha meggondoltuk, hogy abban a teremben ahol néhány évti-

zeddel ezelőtt még Kossuth Lajos ragyogtatta ékességét és tett első kísérletet a közért vívott hatalmas harcában, most boros flaskák mellett egyes viglegények trágár, korcsmába illő viccelődéseit kell végighallgatnunk.

Ne értesünk félre. Volt már abban a teremben gyakran mulatság és mi azt nem is hibáztatjuk. De különbséget tudunk tenni a közgyűlés és lakoma közt és a kettőt együtt nem tartjuk megengedhetőnek. Ugyálszik azonban, hogy a főispán urék nem tudnak különbséget tenni a kettő közt. Pedig aki a közgyűlést és a dártdót összezavarja annak e gyűlés komolysága és méltósága iránt semmi érzéke nincs.

De hát változnak az idők és változnak az emberek is. Ami akkoriban megengedhetetlen, erkölcsstelen dolog lett volna, az ma már szalonképessé vált divat. Igaz, hogy akkor nem Meczner Gyulák állottak a megyék élén, nem Gortvayak voltak a főszoigabírák és nem Bálintok voltak a községi jegyzők. Es az is igaz, hogy akkor még hírből sem ismerték az inséges kukuricát.

A duhaj legény.

Hogy pedig a gyűlésterem és a kis tanácstermek semiben sem különbözzenek a korcsmától, arról Gortvay vöm uram gondoskodott. Tapasztalatai bőven vannak a korcsmai duhajkodásról, könnyen értékesíthette hát ebbeli tudományát. Mikor már úgy alaposan a fenekére nézett az üvegnek, nekilátott a botránycsinálásnak. Es ugyan kibe kötne beie egy az italtól teljeseu esztét vesztett főispáni vő, mint az újságíróba. Gortvay ur is eként cselekedett. — Idejuttatta Zemplénvármegye Meczner Gyula öt éves uralmu.

A városházáról.

Egy adat, hogy mennyire züllött már a városi adminisztráció.

Sokszor megirtuk már e hasábon, hogy ez a város eljutott már a züllésnek arra a fokára, amelyről aligha van már visszatérés, hogy ennek a városnak az adminisztrációján teljesen hasznavehetetlen. Példákkal szolgáltunk eme állításaink igazolására minden esetben és példával szolgáltunk most is.

A volt Palásthy-féle konzorciumnak a város ellen indított kártérítési perében az ítélet hozatal előtt felállott Kiss Ödön városi ügyész és kérte, hogy ítélethozatal előtt szeresse be a bíróság a várostól az ez ügyre vonatkozó aktákat. De Bodor járásbíró elutasította a kérelmet azal az indoklással, hogy a város ötszöri megkeresés dacára sem küldte meg az iratokat, sőt a megkereséseket még csak válasza sem méltatta.

Szeptember 10-én intézte — ugyanúgy a járásbíró — az első megkeresést az iratok megküldése iránt, szeptember 30-án sürgette meg először, október 14-én másodsor, október 31-én harmadsor és november 2-án negyedsor. Es eddig — dec. 19-ig — egyetlen megkeresésre sem érkezett válasz.

Hát ennél fényesebb bizonyíték — azt hisszük — nem kell ahhoz, hogy milyen gazdálkodás folyik a városnál, hogy mennyire züllött ná-

lunk a városi adminisztráció. De nem jellemezheti ennél fényesebben a mi állításaink igazságát semmi sem. Mert bizonyos, hogy a bíróságtól érkezett megkereséseket kiosztották valamelyik referensnek. Az is bizonyos, hogy ennek a kiosztásnak nyoma van az előadói könyvben. Hát hogyan lehetséges az, hogy a polgármester nem jött rá erre a botrányos dolgra? Hiszen csak bele kellett nézni az előadói könyvbe és rögtön láthatta, hogy a bíróságnak 5 megkeresése fekszik több mint 3 hónapja elintézetlenül.

Vagy talán nem tartott négy hónap óta hivatalvizsgálatot a polgármester ur? Négy hónap alatt egyetlen egyszer sem jutott észébe, hogy ellenőrizze a tisztviselők munkásságát és megnézzé legalább az előadói könyveket? De hát akkor mit csinált Reichard Salamon? Mert aktákat — azt biztosan tudjuk — szintén nem intézett el.

Valahányszor támadtunk Reichard Salamont, amiért nem dolgozott, mindig azt válaszolták nekünk, hogy a polgármesternek nem kell dolgozni, annak egyedüli kötelessége a tisztviselői kar működésének az ellenőrzése. Es ime most kiderül, hogy még ezt a kötelességet sem teljesítette Reichard Salamon. De hát akkor mi csinált? Mert elvégre azt nem tekinthetjük munkálkodásnak, hogy napjában tízszer volt a főispánnál és 50-szer telefonált neki.

Erre mi valószínűleg nem igen fogunk választ kaphatni. Azonban a konzekvenciákat lesűrhetjük az esetből. Elképzelhetjük, hogy mennyire züllött viszonyok uralkodnak a városházán, ha még a bíróságnak a megkereséseit is válasz nélkül hagyják négy hónapig és válasz nélkül hagyják akkor, amikor a várost anyagiilag érdeklő ügyről van szó. Istenem meddig tarthat a munkátlank eme gyülekezetében egy szegény ember kérvényének az elintézése.

Ezen az állapoton segíteni kell. Meg kell tisztítani a várost a szellemileg rokkantak hadától és gondoskodni kell megfelelő tisztikarról. Es gondoskodni kell erről elsősorban az új polgármesternek, akikben meg van a kellő tudás, ambíció, erély arra, hogy megtisztítsa a tisztikart az oda nem való elemektől és pontos kötelességteljesítésre szorítsa őket.

Elmondottuk mindent, nem mintha támadni akarnók vele Reichard Salomon személyét, éki ma már nem polgármestere a városnak, hanem huspán azért, hogy példával illusztráljuk, mennyire rászorult ennek a városnak a tisztikar az alapos tisztogatásra.

— december 10.

Pályázat az árvászeki ülnöki állásra. A Farkas Andor polgármesterré választásával megüresedett városi árvászeki ülnöki állásra az alispán már kiírta a pályázatot dec. 29-iki határidővel. A pályázók is jelentkeznek már, eddig dr. Kellner Győző h. gazdasági tanácsos, dr. Osváth Dezső vármegyei tb. aljegyző, dr. Malárcsik György ügyvédjelölt és Nagy Andor pénzügyi segédfogalmazó jelentkeztek komoly pályázóként. — Mi a magunk részéről dr. Kellner Győző megválasztását látjuk a legszívesebben, aki eddigi munkásságával teljesen rászolgált az előléptetésre.

SZINHAZ.

Altalános bírálat

a közönségről, a direkciónól és a színészekről.

Most, amikor már majd egy hónapja itt működik a társulat, alkalmunk volt, hogy végleges véleményét szűrhezzünk le a társulat értékéről illetőleg, de alkalmunk volt tapasztalatokat szerezni a közönségnek a társulattal szembeni viselkedéséről is. Nem lesz hát érdekelten, ha mindezen tapasztalatok eredményét papírra vetve igyekszünk irányt szabni a társulatnak és véleményünk mondani a közönségről.

Régen megirtuk — és most is ismételtük — hogy Újhely nem alkalmas egy nagyobb társulat befogadására és különösen nem alkalmas arra, hogy egy kerületnek anyavárosa legyen. Nem akarjuk ezzel korántsem azt állítani, mintha ennek a városnak nem volna elég nagy, a színművészet iránt érdeklődő intelligens közönsége, csupán a megélhetési viszonyok nehéz voltában keressük, illetve találjuk okát fenti állításunknak. A mai küzdelem világban, amikor mindenkinél erős, nehéz munkával kell iparkodni azon, hogy megkeresse a mindennapi megélhetés szükségességét, bizony keveseknek telik szórakozásra. Azt pedig csak nem fogja megcáfolhatni senki sem, hogy a színházbajlás első sorban élvezet.

De hát a mulatok eléggé bizonyítanak igazaink mellett és bizonyít mellette a jelen is. A társulat már több mint 3 hete működik városunkban és ez idő alatt alig láttunk 6 telt házat. Ha most tekintetbe vesszük, hogy egy telt ház legfeljebb 680 koronát jövedelmezhet, megjeljük könnyen a magyarázatát annak, amiért ide jó társulat nem jöhet.

Nem akarjuk ezzel azt állítani, hogy a mostani társulat kifogástalan és magas művészi színvonalú, de azt bátran hirdetjük, hogy megközelíti a talán el is éri azt a nívót, amelyet a mi városunk közönsége jogosan megkövetelhet. Mert követelni minikünk csak a legminimálisabbat szabad. Ez a társulat pedig helyes vezetést mellett tudna jól sőt kifogástalan is produkálni.

És ezzel azt hisszük eljutottunk ahhoz a ponthoz, ahol a hibákat keresnünk kell. A vezetésben van a hiba, mert minden rendezésnélkül. Már maga a műsorösszeállítás is szerencsétlen. Hol drámákat, hol meg operetteket kapunk egész héten keresztül, ahelyett, hogy igyekeznének mindkét műfajt megfelelő beosztással színtre hozni. De nagy a hiba a szereposztásban is. Nagyon gyakran megéssik, hogy a szerepek teljesen megfordítva kerülnek kiosztásra és így a színész, aki talán megfelelő helyen képes volna kifogástalanul is produkálni, a legnagyobb igyekvésével sem képes a reá osztott szerepet a szerep intencióinak megfelelőleg érvényre juttatni.

A rendezés körül is nagy hibák vannak. Nincsenek megfelelő szak rendezők sem a drámákhoz, sem az operettekhez. Nincs aki tanítsa, oktassa a szereplőket, aki helyes irányban beállítsa a darabot és gondot fordítson a gördülékeny, kerekded előadásokra. Pedig ez a fődolog egy színháznál, mert mi nem kívánunk művészt az előadásoknál, de azt megkövetelhetjük, hogy a színrekerülő darabok jó betanulásban, minden akadály nélkül gördüljenek le és ne kelljen hosszú, kínos pauzákat elszenvednünk csak azért, mert egyes szereplők vagy nem tudják a szerepeiket, vagy azzal nincsenek tisztában, hogy mit kell csinálni a színpadon.

Most pedig ejtsünk szót a társulatról magáról. F e l d i Boriska a társulat primadonnája határozottan

művészi egyéniség. Enekudása fejlett, hangja kellemesen csengő, játékan meglátszik a hosszú éveken át szerzett színpadi rutin. Hanghordozása azonban erős-n affektált és ez nagy hátrányára van színpadi sikereinek. F á t y o l Hedvig táncszubrett ugyancsak megfelelő. Hangja bár nem nagy terjedelmű, de kellemes tiszta csengésű, gyönyörű szépen táncol, beszélő orgánuma kellemes és hibájával csupán túlságos temperamentumát rohatjuk fel, de ez olyan hiba, amit az idő, a kor majd lassankint elmos. — S o l t i Vilma coloratur énekesnő talán egyedüli nő tagja a társulatnak, akiben semmi kifogásolni valót nem találunk. Játékan meglátszik a színpadi gyakorlat, hangja pedig valósággal elragadóan szép s mindehhez hozzájárul még nagy zenei tudása is. — L e n k e f y Ica naiva nagyon tehetséges kezdő aki még csak fiatalságával hódít és ér el sikereket. De szép jövőt jósunk neki. — M a r k o v i c s Margit intelligens, nagy színpadi rutinon rendelkező színésznő, aki művészi színvonalon áll. Szalondrámákban kifogástalan, de erősebb lélegzetű szerepeket nem bír el egyénisége. — G á s p á r n é mint komika és T o m b o r n é mint anyaszínésznő megállják helyüket.

A férfiak közül első sorban kell említenünk A l d o r y László bonviván-énekest, aki sokoldalúságával tett bizonyosságot amellett, hogy nagy színpadra hivatott sokoldalú színészember. — S z é k e l y Gyula baritonénekes kellemes, szép hangú színész, akinek játékbéli képessége is megvan. — K e v e s b e mondható ez el S o l t i Ernő tenorénekesről, akinek a hangja behellegzően lágy, kellemes ugyan, enekudása ellen sem szólhatunk, de játéka nagyon szölgates. Ezen a hibán azonban egy ügyes rendező könnyen segíthetne. — G á s p á r J e n ő és M a r k u s Sándor komikusok minden tekintetben megfelelőek. — E r n y e y János is ügyes színész, ámde szalondrámákban hasznavehetetlen. — S z ö t s András nagyon ügyes intritikus és e szerepkörben tud művészt adni. — L e b e d a Géza síhed szerepekben szintén hasznavehető. — Kisebbségi szerepekben jók F a r a g o, Miklós, és a női tagok közül T o m b o r O l g a is. T o m b o r Aladár karmester elsőrangú zenész, aki ritka szakértelemmel vezeti a zenekart.

Ennyi, amit rövid néhány sorban eimondhattunk véleményképpen a közönségről, a direkciónól és színészekről. Összint meggyőződésből írjuk meg mindezt és ha néhol talán kissé kíméletlen nyíltsággal mondunk bírálatot egyesekről, ne vegyék azt rossz néven, mert — és ezt higgyék el — a legnagyobb jóakaratú szöit ezuttal belőnk, hogy feltevére a hibákat, alkalmat nyújtunk azoknak jövőbeni elkerülésére.

Lánczi Aladár.

HIREK.

Mit hozott a Jézuska?

A következő urakat meglátogattam és megkérdeztem tőlük, hogy mit hozott a Jézuska. — I m o a feleletük:

M e e z n e r Gyula. Nekem azt hozta, amit akartam. Velem nem meg kékedni. Ha nem jól viselkedik, felelőgysztem.

R e i c h a r d Salamon: Nekem hozott, illetve nem hozott, illetve meg is hozott, de nem fogadtam el, illetve elfogadtam, de lemondtam róla, illetve nem fogadtam el, de nem is hozott, illetve nem mondtam el róla, de hozott, illetve még nem tudom, azaz az a kérdés, hogy mit szöi a máltósága, azaz nem is az a kérdés, illetve az a kérdés, vajjon akarja-e ő, illetve ő akarja, de én nem, illetve én akarom, de ő nem, azaz meg-

fordítva áll a dolog, illetve mégse, azaz igen, illetve nem, azaz pardon, gondolkodási időt kérek, illetve majd eldöl, azaz majd meglátja, illetve hagyjon békében . . .

N é m e t h y Bertalan: Nekem hozott, de tudtom és akaratomon kívül. Egészen olyan ez a dolog, mint a megyebizottsági tagzág, egyszerűen rámerőszakolták. Különbön bizza csak ezt a dolgot a „zsidó- és függetlenségi generalisra”. Majd nyilatkozom erről a »Sátoraljauhelyben.«

S z é k e l y Elek: Nekem azt mondta, hogy most csak hallgassak, majd az általános tisztújításnál . . . csak felek hogy úgy járok bele, mint a Meezner ígérettel. —

M i k l ó s s y: Ha Székely Eleknek is hozott, nekem nem kell!

—nkás.

— Lapunk legközelebbi száma f. hó 31 én szombaton este jelenik meg.

— Cimadományozás. A király Diószeghy János segédtitkárnak a miniszteri titkári címet és jelleget adományozta.

— Eljegyzés. Dr. L e n g y e l László királyhelymeci ügyvéd eljegyezte Csécsy Irénkét, özv. Csécsy Imréné urnó leányát.

— Játékcélú hangverseny. Mint értesülünk a sátoraljauhelyi izr. négyzet január 21-én egy művészi hangversenyyel egybekötött táncmulatságot fog rendezni a városi színházban. Az zsmé kitünő a menyiben még a jötekonyság szolgálatában is kívánják értékesíteni a művészetet, de dicsérendő törekvés volna ennek a hangversenynek a rendezése nálunk akkor is, ha nem a jötekonyság nevében történe, mert kiváló művészi élvezetben részesíti a város közönségét. A dicsérendő igyekvés bizonyára méltánylásra fog találni a közönség sorában is és az eddigieknel is fokozottabb mértékben fognak igyekezni a művészet és jötekonyság oltárán együttes áldozataikat leróni.

— Jötekcélú chanuka estély. A Lip-chitz Ado fáé elnöksége és vezetése alatt álló „Benoth Zion” izr. négyzet f. é. december 25-én az orth. izr. iskolakeltyiségben tartandó chanuka estélye iránt a tagok körében, akiknek a száma már eddig is meghaladja a 200 at, nagyfokú érdeklődés tapasztalható. Ez a nagy mértékű érdeklődés biztos záloga az est fényes erkölcsi és anyagi sikerének. Az estélyre az egyesületi tagok hivatalosak. Új tagokat is szivesen lát az egyesületi vezetőség. A rendező bizottság e hó 17-én alakult meg H a z a i Sámuelné elnöksége alatt. E rendezőség minden lehetőt megtesz az est sikerének fokozására, a tagok szórakoztatására és kényelmüknek biztosítására. Belépési díj nincs megállapítva.

— Zemplén vezet. No ne máltótassanak megijedni, nem kulturális sőt nem is valamelyes hazafias mozgalomról van szó, — ezekben mi nagyon hátul kullogunk a legutóbbi kis mezőváros mögött is. Egyébről lisen itt szó, — egy átkos, veszedelmes kórrol, mely feltartóztatlanul szedi áldozatait országszerte. Mint a „Tuberkulózis” c. szakkal legutóbbi száma közli, hogy gümőkörben április havában Magyarországon elhalt 7558 egyén és ebből Zemplénmegyére 110 esik. Utánunk következnek Szabolcs 109 halottal. — És még merje valaki mondani, hogy Zemplén nem vezérvármegye.

— A kifosztott visszavándorló. Boharacsák András ungvlovási lakos szerdán éjjel érkezett haza Amerikából azzal a kis pénzzel, amelyet oly nehezen kapart össze súlyos munkájával. A mikor hazérkezett Magyarországra az összegyűjtött pénzzel, ellopta azt tőle egy zsebmetész. Szerdán éjjel a kassai állomásra Hamburgból és az újhelyi vonatra szállott fel, hogy az elvigye őt

szeretteihez, régen nem látott csa ladjához. A vasuti kocsi feljárdón egy vidéki ember furakodott melléje, aki szépen kiolvasta Boharacsák András zsebéből a pénzt. A kocsi-ban vette észre Boharacsák, hogy pénzét ellopták, tárcájával együtt a melyben 5 drb. 100 koronás és 1 drb 50 koronás bankjegye volt. A rendőrség keresi a zsebmetészt.

— Tavaszti katonai csikóvásárlások. A cs. és kir. 7-ik számú lovató-bizottság tisztelettel felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek 1911. évi tavaszán eladó 3 éves csikói lesznek, hogy azokat f. évi december hó 31 ig a cs. és kir. 7-ik számú lovató-bizottságnál (Miskolcz, Csabai-kapu 1) bejelentésk. A csikótelep részére csakis 3 éves csikók vásárolhatnak. A csikók minimális mértéke 157 cm. Hátsólónak megfelelő alkat, jó vér, hibátlan mozgás kívánatik. A csikó származásának hiteles igazolása feltétlenül szükséges. A megvett csikók azonnal a legelőre mennek, miert is csak olyanok vehetők meg, melyeknek farka nincs levágva. A bizottság a bejelentett csikókat május, június és július hónapokban, a nagyobb tenyésztőknel a helyszínen tekintti meg, a kisebb tenyésztők egyes központokba fognak összegyűjteni.

— Mire jó a vasutas sapka? Hajkó Vaszily mezőlaborci vasuti munkást feylelemsértésért elbocsátották, a szolgálati sapkát azonban elnézésből meghagyták neki. Hajkó urnam kapott az alkalmon és értékesítette a vasutnál szerzett tapasztalatait. Jól tudták, hogy a szolgálati sapka könnyen tévedésbe ejtheti a vasuti személyzetet, fejébe vágta hát a sapkát és beosont egy indulásra készen állt vonat kocsiába, hogy Csebényre utazzon. A kalauz tényleg respektálta a sapkát s nem kérte a jegyét. Csebényben ki is szállt s mint aki kiküldetésben van, bement a faluba, honnan rövid idő múlva az érkező vonathoz visszatért. A kiadó szolgálatot teljesített s azalatt Hajkó a falon függő tarisznyából ellopta az őr forgopisztolyát s visszautazott Mezőlaborcra. A vonat indulása után azonban észrevette az őr a pisztoly eltűnését s mert más nem fordult ott meg, Hajkót gyanúsította s azt megtelefonozta a mezőlaborci állomásra. Ott már két esendő várta a vonatot s fogadta a mit sem sejtő Hajkót, aki vallatásnál a pisztolyt előadta. Ez azonban még sem volt minden. Kiderült az igyenuztazás is és ezért még külön 6 koronára büntette az állomásfőnök.

— Lokomobil- és cséplőgépkézelő tanfolyam. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában a lokomobil- és cséplőgépkézelő tanfolyam 1911. január hó 3-án kezdődik és március hó 30-ig tart. Beiratkozhatni — 10 korona beiratási díj lefizetése mellett — január hó 3-ig bármely napon d. e. 8—10 óra között. Rendes tanuló felvételenek a 18 ik életév betöltött oly kovács, lakatos, gép-lakatos, gépkovács és rézműves iparosok, vagy ezen szakok valamelyikében foglalkozó gyári munkások, kik magyarul írni és olvasni tudnak jó erkölcsi bizonyítványt és ipari foglalkozásukról megfelelő okmányokat felmutatni képesek. Amennyiben a rendelkezésre álló hely megengedi, felvehetők más önálló iparosok, gyárosok és gazdák is, ha ugyanolyan előképzettséget igazolnak. Az előadások a hétköznapok esteli óráiban és vasárnap d. e. tartanak.

— Az ezerrforintosok végnapja. Az osztrák-magyar bank 1882. szeptember elsején bocsátotta közre tartalmas bankjegyeinek egyik legkiválóbbját, az ezer forintosot. Ez a bankó a közbejött koronaszámítás folytán 1904. december utolsó napjától kezdve miit fizetési eszköz megszűnt s atól kezdve csak mint olyan érték szerepel, amely kétezer koronára beváltható. Ilyen szereplése azonban már csak 1910. dec. 31-ig napjáig tart, mert azontul teljes értéke-

len lesz. Ettől az időtől kezdve csak mint régiség, vagy emlék jöhetnek számba. Azok tehát, akiknek véletlenül ilyen ezerforintosok vannak a fiókjukban, igen bölösen teszik, ha előszedik és beváltják.

— Az ügyvédi vizsga meghosszabbítása. Mithogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbelépéig doktorátust nem szereznek, — csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény reaguk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szeminariumhoz (Kolozsvár, Bolyai u. 3.) melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább is tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikülsőzött tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzetét, melyekből otthon előkészült jelölteknek repitáló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megkúldi.

— A legtöbb fejfájásnak a mértéklen evés és iyás következtében elrontott gyomor az okozója. Mi sem természetesebb tehát, minthogy a fejfájás megszűntetése végett ez emésztőszerveinkből eltávolítsuk mindazt a káros anyagot, mely a rosszullétet okozza.

•Mindazon esetekben — írja dr. Stiller, a nagyhirű budapesti orvostanár — melyekben enyhé biztos és gyomrot kimélő sós hasajtóra van szükségem, évek óta csaknem kizárólag a természetes Ferencz József keserűvizet veszem alkalmazásába.

A kereskedésekben vagy gyógytárakban határozottan valódi Ferencz József-keserűvizet kell kérni, ahol pedig nem kapható, tessék direkt a Ferencz-József-keserűvízforrások szétkülöndési igazgatóságához Budapestre fordulni.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ
ÜDÍT-GYÓGYIT

Bakterium-mentes természetes ásványvíz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő szernek bizonyult, az Ovosilag ajánlva. — Főle rakat. Behnya Testvérek cégnél Sajnhejly.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RESERVE

SZTOJKAI

Lugos sós savanyúvíz.

rekedség, köhögés és nátha ellen.

Cukorbetegségnél speciális gyógyszer.

Főraktár Sátoralrajhelyben: **Wilkowszky és Tóth cégnél.**

IRODALOM.

— A Modern Könyvtár karácsonyi kötetei. A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelent Modern Könyvtárnak egész kis könyvtára jelent meg a karácsonyi könyvpiacra. Tizenhárom új szám, tíz vaskos kötet, melyek mindegyike kiváló becsű, irodalmi értékkel teli mű. Önálló nagy értékek, gazdag tartalmuk mellett a kötetek terjedelme is imponáló. A Könyvtár e karácsonyi kötetei újabb bizonyítást szolgáltatnak a Modern Könyvtár nagy kulturterjesztő hivatásáról, házagpótló munkájáról a magyar irodalomban, amely irodalomnak a Könyvtár immár egyik jelentős tényezőjévé vált. A karácsonyi számok a következők: 11—12. Garvay Andor: Beestelen. (A Nemzeti Színház műsorából.) Második kiadás. 13. Biró Lajos: Kis drámák. 14. Carducci költeményei. Zoltán Vilmos fordítása. 15. Hildebrand: A forma problémája a képzőművészetben. Wilde János fordítása. 16—17. Nagyapó: Mesék unokáimnak. 18. H. Szederkényi Anna: A kőfalon túl. (Dráma) 19—20. Cholnoky Viktor: Beszélgetések. 21. Maeterlinck: Szent Antal esodája. Cholnoky Viktor fordítása. 22. Schmitzer: Mielő grófnő. Gömöri Jenő fordítása. 23. Révész Béla: A völgyben. (Novella) 24—25. Ibsen: Rosmersholm. (A Modern Könyvtár „Teljes Magyar Ibsen” sorozatának első köteté.) Balogh Vilma fordítása. Január hóban jelenik meg a Könyvtár szenzációs kottakötete: Reinitz Béla dalai Ady Endre Verseire. (Újabb kiadás.) Mindegyik füzet először rajz és magyarázó előző kerül, a melyet többnyire a szerkesztő ír. A Könyvtár kötetei minden könyvesboltban és dohánytörszékben, továbbá a vasúti pályaudvarokon is kaphatók. Egy-egy kötet ára: 40 fillér.

— „Háztartás” — a háztartásban. Tizenhét év alatt bebizonyosodott, hogy a „Háztartás”, amely Urainé Hentaller Lilly kitűnő szerkesztésében jelenik meg, szinte nélkülözhetetlen támogatja és tanácsadója a magyar háziasszonyoknak. A „Háztartás”ban minden van ami a magyar háziasszonyt érdekl. Harmincöt rovata kizárólag a házzal, konyhával, élelmisrával, gazdasággal, kerttel, baromfiudvarral stb. Hasznos és fölötte tanulságos cikkeit szakemberek írják. A lapban van divat, kézimunka, gyermeknevelési rovat is, továbbá novella, regény, vers. A „Háztartás” egyedül áll a magában. Erről bárki meggyőződhetik, aki a szerkesztőségétől (Budapest, VII. Aréna ut 68.) mataványismát kér. Előfizetési árai: egész évre 12 K, félévre 6 K, negyedévre 3 K. Alkalmhivatalnokok, lelkészek, tanítók gyűzők césőben kapják.

— Mikszáth Kálmán kiadatlan munkáiból közli egyet mutatónba Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a „Jó Pajtás” legújabb, december 18-iki számában. Úgyanebbe a számba nagyhatású verset ír Abrányi Emil és Vértessy Gyula, Sebők Zsigmond folytatja Dürmögő Dömötör kalandjait a fogorvosnál, ugyancsak ő mond a babaköltésről kedveshangú beszámolót, melyhez szép képek is vannak. A „Jó Pajtás” előfizetése ára: negyedévre 2 K 50 f., félévre 5 K, egész évre 10 K. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők,

Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— A „Vasárnapi Újság” karácsonyi számával együtt kapják az előfizetők a karácsonyi albumot, mely fényes pompájú kiállításban, legjellegesebb írónk egész sorának szépirodalmi munkáival, művészi illusztrációk nagy gazdaságával és négy gyönyörű színes képmelléklettel jelent meg. Ezt az albumot megkapják az újrakor belépő új előfizetők is. A rendező karácsonyi szám a szokottnál gazdagabb tartalommal jelent meg. Cimkéül Luini elragadó Madonna képét, a Szépművészeti Múzeum egyik díszét közli: ezenkívül képeiben bemutatja Názerethet, a küllömböző fényő fajtákat, a színház újdonságait: az Elektrát és a Szent ligetét (Alexander Bernáth cikkével), lényképet Pásztor Árpád világhírű utjáról, a fiatal Pallavicini György ögróf és jegyese, Andrácsy Boris grófnő arcképét stb. Külön említést érdemelnek a pompás dívatképek és egy szép képes közlemény a női kalap multjáról. Szépirodalmi olvasmányok: Endrődi Sándor és Szávay Gyula versei, Lengyel Menyhért novellája, Móricz Zsigmond és az olasz Neera regénye. Egyéb közlemények: a párisi látlaton kiállított Kossuth szobor, Neogrady Antal bájos rajza, tárcacikk a hótról s a rendező heli rovatok: Irodalom és művészet, sakkjátékok stb. A „Vasárnapi újság” előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkronikával” együtt 4 kor. 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában Budapest IV. ker., Egyetem utca 4. Ugyanitt megrendelhető a „Képes Nép”-lap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

TANÚGY.

Karczolatok

a tanítóegyesület közgyűléséről.

Volt öröm amicap az iskoási gyerekek közt egész nemes Zemplén vármegyében. Még pedig nem kic i. Es azt is hozzátehetjük, hogy méltán. A tanító bácsik ugyanis (no meg itt-ott a nénik is) emeltek hazuról, tehát „nem volt iskola”. Egy rövid tőli napra lerázták magukról a tanítók az iskola porát és elmentek világot látni, Újhejlybe, ebbe ami világvárosunkba jöttek meghányinyvetni a tanítói élet sorát. Elmondogatni egymásnak az élet jajaát, bajait. A mezőlaborci kollega ilyenkor tudokja meg a tiszalucitól, hogy hánl délen is olyan rossz-e a világ, mint idefenn északon. Oyan baj a. Nem hiába mondják, hogy az egész világ egy város, illetve egy falu.

No de az otthon maradt nebulók se hinnék, hogy a tanító bácsi még messze idegenben is gondolt rájuk Gondolám. Mert ilyenkor is azon tőri a fejét a tanítóserceg, hogy hogyan is lehetne a gyerekek buksi fej t m ntől több tudással, a szívét mentől szebb érzésekkel tőmni tele. Es egy eltana odik rajta naphosszat. A maga személyes gondjait, bajait csak ugy mellékesen hozza sz nyegre. A főhelyen mindig a nevelés ügye áll. Nem vagyotok hát el hagyatva gyerekek, ha nincs is otthon a tanító bácsi. Még Újhejly világvárosában is van gondja rátok.

De mondjuk tán el sz p egymástutában, hogy mi is vo t soron ebben a tanítógyűlésben.

Az első volt a Himmusz. Ahol egyesom tanító ember összekerül, ott mindig is ez az első. Fohászkozás az Istenhez a haza javáért. Mert ezert küzd a tanító unostalan. A haza java az ő küzdelmeinek az alfája meg az omegája. Sok tanító a haza, a nép bajainak a gyógyítása közben feleli a maga bajait is. A nagy baj így nyomja el a kisebbet,

(Tehát még az elnyomás is hasznos olykor, hiába lázadozunk ugy ellené.) A jó tanító szívének minden érzelme a haza javán csüng. S ami az embernek a szívében, az csordul ki a szíve mélyéből az ajkán is. Száz nemes, érces férfihang zenditri rá az „Isten áldd meg a magyart.” S ez a dal egész másként hallatszik itt, más gyűlekezetekben. Szinesebb, melegebb, szivhez szólóbb, gyönyörűrebb, bizóbb, magyarabb. S amikor elzengi a száz torok, hogy „megbünhődte már e nép a multat s jövendő”, ez a dal bizonyosan elhat a mennyek országába. Ott is egyenesen a magyarok nagy Istenének szentesges fülébe. Vagy ez se hatna el? De hiszen hi be való volna már akkor minden fohász ennek a sártengerbe burkolt világnak.

Ahogy a Himmusz akkordjai előlnek Hodossy Béla egyesületi elnök áll fel szólásra. Azon kezdi, hogy ezáltal nem mondja el a szokásos megnyitó beszédet. Nem, mert neki most nem is annyira elmondani, mint inkább lemondani valója van. Ő már eléget fáradt az egyesület élén, hadd jöjjön egy újabb, frissebb erő, aki többet tehet az egyesületért mint amennyi ő tőle teik. Neki az ez elve, hogy csak az vállalon valamely tisztséget, aki annak betöltésére teljesen képesnek érzi magát is aki ezt a tisztséget ideáisan be és tölti. Biz ezert szok szavak. Oyan szépek és helyesek, hogy móltán képezhetik tárgyát egy megnyitó beszédnek. Es az elnök tőnyleg addig addig zóttte azt a témát, hogy g ezáltal a világról sem mondana elnöki megnyitót, hogy igazán tartalmas kis megnyitó kerekedett belőle. Nem volt ennek más hibája, csak az hogy a tartalom nem volt nagyon találó. Aza, hogy sok emberre talán az lehetett, csak fárá magára nem. Ő ugyanis emberül igyekezett megfelelni feladatának. Vezetése alatt az egyesület szorgalmasan elég eredménnyel működött. Egyre jobban fellendült a tevékenység. S ha tagadhatatlanul van is ez országban több megyei egyesület, mely a miénkől nagyobb eredményeket tud felmutatni, mégis nagyon meg lehetnének elégedve, ha mindegyik legalább ily eredménnyel működne, mint a miénk. Kisebb gyaroltságoktól a legkülönb ember sem mentes. De aki az ügy érdekében tett jó akaró figyelmzetéseket olyan szivesen veszi, mint a lelőpni kívánó elnök és aki, bár mások nem gáncsolják is tevékenységét, maga érzi, sőt nyiltan vallja is, hogy mások esetleg többet tudának az ő helyzetében elérni és ennek legmeszebb menő következesit is kész magára nézve levonni, az mindenképen megérdemli a bizalmat és azt, hogy a többiek élén álljon.

A meg nem nyitó elnök megnyitó beszédre bizonyosan özőnével jött volna a titalozás, ha Beregszásy István kir. tanfelügyelő, a zempléni megyei tanítószág nagyrabcsült vezető, szokott tapintatos modorában elejét nem veszi ennek azzal, hogy az egész tanítószág helyett ő adta meg a méltó választ az elnök szavaira. Előseri, hogy nagy munka hávurál rá rendez hivatása körében, de mert elnöki működése panaszra okot nem ad s mert új elnök személyének a megválasztása is hosszabb megfontolást és mérlegelést igényelne kéri, hogy a jövő közgyűlésig vezesse tovább az egyesület ügyeit. A kérelem hatásos volt és e közvöltés megmentett benünket attól a bajtól, hogy fej nélkül maradjunk. Már t. i. az egyesületi élet tekintetében, mert máskülömben mindenki vissza is hozhatta a gyűlésről a fejét, aki odavitte. (Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Kiadótulajdonos: **LANDESMANN MIKSA**

Legcélszerűbb!**Legolcsóbb!**

Mindenkinek nélkülözhetetlen

**A FRANKLIN
KÉZI LEXIKONA**

mely három nagy nyoleadrétű kötetben rövid és tömör leírásokban tárgyalja az összes tudnivalókat.

Minden cikkét kiváló szakemberek írták, tehát adatai feltétlenül megbízhatók; csak azt öleli fel, amire a művelt embernek tényleg szüksége van s akkora terjedelemben, amennyiben szükséges.

Szövegét száznál több tábla — köztük sok színes — teszi szemléletessé.**A Franklin Kézi Lexikona lesz tehát a magyar közönség mindennapos használatra való könnyen kezelhető praktikus és hű tanácsadója.****A három pompás kötet ára 54 korona.**

Az I. kötet 1911 elején jelenik meg, a II. és III. kötet rövid időközökben.

Megrendelhető:

**Sampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. - nál
Budapest VI, Andrássy-ut 21 sz. és minden könyvkereskedésben.**

Zemplénavármegye alispánjától.

25749—1910.

Pályázati hirdetmény.

Sátoraljaujhely r. t. városnál Farkas Andor árvaszéki ülnöknek polgármesterré történt megválasztása folytán megüresedett és 2800 korona törzsfizetéssel és 600 korona lakbérrel javadalmazott árvaszéki ülnöki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1877 évi XX. t. c. 180 §-ában előirt képzettségüket, valamint az 1886 évi XXII. t. c. 73 §-ában előirt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó hó 29-ik napjának déli 12 órájáig adják be.

Sátoraljaujhely, 1910. decz. 22.

Dókus Gyula
alispán.

XXX lk évfolyam.

XXX-ik évfolyam.

BUDAPESTI HIRLAPFőszerkesztő és laptulajdonos:
RÁKOSI JENŐAz ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb
politikai napilapja.**Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel.****Előfizetési ára:** egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. — Egyes példány ára 10 fill.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz.**Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a****BUDAPESTI HIRLAP-ot.****Megyei Általános Bank**

részvénytársaság

= S Á T O R A L J A U J H E L Y . =

Elfogad betétet kamatozás végett.

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat.)

Leszámitol váltó- és Jelzálog-kölcsönöket.

Folyó számla hitelt és óvadékokat nyújt kedvező feltétellel.

Eszközl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sorsjegyeket és előlegezi az értéket havi törlesztésre. — Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank Részvénytársaság Igazgatósága.**OLAJFESTÉSZETHEZ**

szükséges kellékek:

u. m. olajfestékek, ecsetek, festővászón, mastixfirnis, damasztfirnis, recifterpetin, lenolaj, paletta.

nagy választékban kapható:

Landesmann Miksakönyv-, papír-, író- és rajzszerszerezésében
Sátoraljaujhelyben.**A sátoraljaujhelyi általános ipartestület elnökségétől.**

453—1910. ipt. sz.

FELHIVÁS.

A kassai kerületi keresk. és iparkamara Kassán, 1911. év nyarán az Orsz. Iparművészeti társulattal karöltve

iparművészeti kiállítást

őhajt rendezni, melybe kiállítókul városunk iparosait is bevonni kívánja.

Annak megemlékezésével tehát, hogy az Iparkamara a kiállításban való részvételnek megkönnyítése céljából a kiállítókat a kiadásoktól lehetőleg megkímélni akarja, — ezuton hívjuk fel testületünk t. fagjait, a vidéki iparosokat s mindazokat, kik iparművészeti jellegű dolgokat állítanak elő, hogy a kiállításban való részvételük bejelentése, ugy a szükséges felvilágosítások megszerzése végett hivatalos helyiségünkben a hivatalos helyiségünkben a hivatalos órák alatt legkésőbb 1911. évi február hó 1-ig személyesen annál inkább jelentkezzenek, mert ezen határidő elmúltával a jelentkezéseket figyelembe vehetni nem fogjuk.

Sátoraljaujhelyben, 1910. évi dec. hó 22-én.

Zöldy Nándor
ipt. titkár.**Hericz Sándor**
elnök.

LEGALKALMASABB
KARÁCSONYI
 ÉS
 ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Képes és meséskönyvek.

Magyar gyártmány

Levélpapír különlegességek

Diszdobozokban.

a legnagyobb választékban.

Íróaljzat	Tollszarak
Képeskönyvek	Imakönyvek
Rajzszerek	Papír kosár
Naptárak	Emlékalbumok
Zsebkönyvek	Ifjúsági iratok
Tentatartók	Bélyegalbumok
Festékek	Paletták

Névjegyek

különnéle divatos papíron, a legcsinosabb kivitelben azonnal készítettnek.

Telefonszám 10

Kaphatók:

Telefonszám 10

Landesmann Miksa és T^{sa}

könyv és papirkereskedésében

Sátoraljauhely, Rákóczi utca 1. szám.

Hol lehet olcsón vásárolni?

Almási Menyhért

áruházában Wekerle tér 3. szám alatt?

Férfi	finom eső ernyő darabja	3 K
Férfi	finom tennisz ing darabja	3 K
Férfi	harisnya váczi fegyházkötőt 6 pár	3 K
Férfi	finom színes vasaltingek drb	3 K
Férfi	finom fehér civat ing drb	3 K
Férfi	finom hálóing drabja	3 K
Férfi	finom színes és fehér kézelő 6 pár	3 K
Férfi	finom dupla gallér 6 drb	3 K
Férfi	finom téli bőrkeztyű	3 K
Férfi	finom színes zsebkendő 6 drb	3 K
Férfi	finom lábravaló 2 darab	3 K
Férfi	egész finom lábravaló drb	2 K
Férfi	finom gallér 6 darab	2 K
Férfi	egész finom nadrágtartó drb	2 K
Férfi	selyem gallérvédők drb	2 K
Férfi	színes elejű ing darabja	2 K
Férfi	gyapju mellvédők darabja	2 K
Férfi	zsebkendő 6 darab	2 K

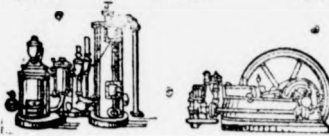
Nagy választék 1 koronás nyakkendőben,

női övekben, női harisnyákban, női ridikülökben,
 ugyszintén

az összes trikó, árut és az összes diszmű cikkeimet gyári áron alul árusítom ki karácsonyig.

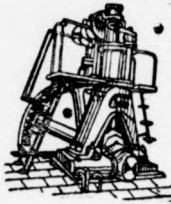
Mindenki személyesen meggyőződhetik e hirdetésnek valódiságáról!

KALMAR és ENGEL
MOTOR és GÉPGYÁR Gyár:
Városi raktár és iroda:
V. Lipótkörút 22 BUDAPEST Üteg-utca 19
Világírui Eredett „Benz-“

Szövőgázmotor telep. — A jelenkor legelőcsöb-
üzeti e. „Benz“ nyersolajmotor.

DIESEL RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány.
Ajánlja benzin-lokomobilos csédlőkészletek, melyek
bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. Költsé-
gvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vásároljunk mást,

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás, hurut, görcs köszvény és fajtóköhögés ellen min a finom zamatu

KAISER-féle
Mell Caramellát

„Három Fenyő“ véd-
jeggyel.

5900 közjegyz. hitole-
sített bizonyít-
vány orvosok és privat-
egyénektől tanúsítja a
biztos eredményt.
Csomagja 20 és 40 fillér
Szelencze 60 fillér.

Kapható:
Widder és Reichard
gyógyszertárban s Hra-
béczy Kálmán drogeriá-
jában Sátoraljauhely.

NÉVJEGYEK

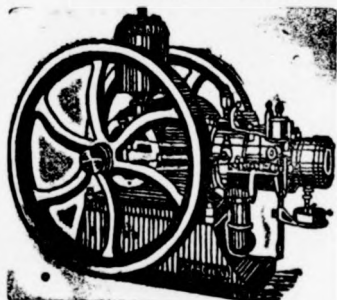
azonnal készített-
nek Landesmann
Miksa papirkeres
kedésében.

Lakás

a Rákóczy-uton, egy két utcai szo-
bából és mellékhelyiségekből, álló
lakás azonnal kiadó.
Bővebbet a kiadóhiv.

SZABÓ és Társa

Most : BUDAPEST, V. Báthory-utca 22. Ezelőtt: Gyár-
utca. — **Arjegyzék ingyen.**

Eredeti svéd
„ÖLINDER“ véd-
jeggyezett
nyers-olajmotor

Védjeggyezett „Öin-
der“ nyersolajmoto-
rok csak nálunk kap-
hatók. Legmészebb-
menő jótállás. A te-
velevést kérjük nem
a Gyár-utca-ba, ha-
nem Báthory-utca 22
szám alá címezni.

SALGÓTARJANI
Kőszénbánya Részvénytársulat

széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLAR és NEUMAN cégnél

Sátoraljauhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és
durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt
valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya.

Káli-só

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 K. és 2 K.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár

Megfojt ez az átkozott „Nádor“
köhögés!

gyógyszertár

Bpest, VI. Váci-körút 17. meggyógyított

Egger mellpasztillá
csakhamar

Kapható Sátoraljauhelyben: Kádár Gyula, Krabéczy
Kálmán drog., Kincsesy Péter, Reichard és Widder. Honon-
nán: Szekerák Aladár örök., Fábian Arnold, Nagymihály
Kronovits Miksa, Rácz Henrik, Tolvay Imre. Sárospatak
Alexander Béla, Kellner Károly. Sztropkó: Duka Tiavdarné,
Tareza! : Topercer A. gyógyszertárakban.

Pénzszekrény

Arnheim-féle (páncélos)
tűz és betörésmentes,
teljesen új, jutányosan
eladó.

Hol? Megmondja a
kiadóhivatal.

Eladó ház.

Az Andrássy-utca 66. számú
3 utcára nyíló sarokház, mely 4
lakosztályból és mellékhelyiségek-
ből áll, eladó.

Bővebbet ugyanott.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

SCHÖN SANDOR ÉS BARNÁ D. CZÉG

Sátoraljauhelyi divatáruháza

összes raktáron levő áruit az üzlet végleges felosztása folytán

feltűnő olcsó árban kiárúsítja.

Ezért mindenki helyesen és okosan cselekszik, ha e kiváló alkalmat felhasználva, szükségletét ezen
cégnél szerzi be.

Raktáron vannak: női és férfi ruhakelmék, vásznak, női és férfi fehérneműk, menyasszonyi
kelengyék, szőnyegek és függönyök nagy választékban.

Feltűnően olcsó árak.

Hölgyeim! Én azt ajánlom önöknek, ha szép és olcsó

Karácsonyi és ujévi ajándékokat akarnak vásárolni látogassák meg a

Budapesti nagy Aruházat

ahol az összes raktáron levő áruk, u. m.: női és férfi ruhakelmék, vásznak, kanavászkok, női és férfi fehérműek, **mennyasszonyi kelengyék**, szőnyegek, függönyök, schálók, téli kendők, paplanok, 1000 drb. ágylepedő liliom vászonból darabja 80 kr., mind ezen cikkek **mélyen leszállított árban** kerülnek eladásra.

Megtételezés vételre nem kötelez.

Kiváló tisztelettel:

A BUDAPESTI NAGY ARUHAZ.

Sátoraljaihely, Rákóczi-u. sarok.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt az iszákos a törvényt megszegi.

Mentsd meg őt, mielőtt a szesz (alkohol) egészségét, munkakedvét és vagyonát elpusztítja, vagy mielőtt — a halál a megmentést lehetetlenné tette volna. —

Az **alkolin** az alkohol pótszere s ezt eredményezi, hogy az iszákos a szeszese italokat megutálja.

Az **alkolin** teljesen ártalmatlan és oly hathatós erejű, hogy a nagyon iszákos emberek sinosenek kitéve a visszaesésnek.

Az **alkolin** a legújabb szer, melyet a tudomány e tekintetben produkált s az már sok ezer embert mentett meg az inség, nyomor és végromlásától.

Az **alkolin** könnyen feloldható készítmény, melyet a háziasszony a reggeli ételben adhat be férjének úgy, hogy észre sem veszi. A legtöbb esetben az illető azt sem tudja, hogy miért nem állhatja ki egyszerre a szeszt, hanem azt hiszi, hogy ennek oka a szeszese ital túlzott élvezete, valamint az ember egy bizonyos eledelt is utálhat meg, ha avval nagyon gyakran él.

Alkolint minden atyának kellene beadni a fiának, a diáknak, mielőtt a vizsgálatkor megbuknának, mert ha nem is adta magát az ivásnak, az alkohol mégis gyöngíti agyát, eszbeli tehetőségét. Altalában mindenkinek kellene egy adag **alkolin** bevenni, akinek nincs elegendő akaraterje, hogy tartóztassa magát a szeszese italok élvezésétől, mert az teljesen ártalmatlan. Az illető konszerválja ezáltal egészségét s igen sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára vagy likőrré költött volna.

Az **alkolin**-preparatum ára 19 korona s az előre beküldött ár fejében vagy utánvétellel csak a következő cég által küldetik szét

Alkolin Insutit, Copenhagen 1776 Dänemárk

Levelek 25 fillérrel, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.

Mindenemü süteményhez
élesztő helyett
Stella-sütőpor.
az ártalmas vanília helyett
Alkohol-vanillinpor
Kitünően bevált
Német utazásoktól orvokojunk.

Közele kiránduló hely az

Erzsébet kerthelyisége

közvetlen a nagy állomás mellett. — Kitünő meleg és hideg ételek, saját termései borok, kőbányi sör. — Pontos kiszolgálás, szolid árak.

Hetenként kétszer zene.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult községnél, oszinnál és meghűléseknek.

Figyelemre: Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.
Richter gyógyszerertára az „Arany orszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 non.

Hirdetések

jutányos
áron felvé-
tetnek a ki-
adóhivatal-
ban.

Karácsonyi vásár

KLEIN KALMAN DIVATÁRU ÜZLETÉBEN.

A t. hölgyközönség tájékozásául szolgáljon a választék tönkelegéből kiragadott
következő néhány adat:

Prima mosó delin igen szép választék — — 25 kr.
Női ing és blous Zephir igen szép csi-
kokkal feltétlen jó mosó — — — 40 kr.
Costüm és Ruha vászon 90% az áron
alul, divatos színekben — — — 38 kr.
Blous selyem, sima és igen szép csikos — — 55 kr.
Teljesen szintartó tennis flanel prima
minőségben — — — — 21 kr.

Több sorozat házi ruha flanel és barhet — — 38 kr.
Valódi angol Costüm kelme szép választék — — 1-25 kr.
Kagonal Lane selyem puha costüm szö-
vet 140 cm. széles — — — — 1-80 kr.
Rostly szövcu divatos gy. kelme. 120 sz. — — 85 kr.

Azonkívül az árleszállítás kiterjed az összes női és férfi divat-
cikkekre, melyről a t. hölgyközönség minken vétel kényszer
nélkül meggyőződést szerezhet.